

HELYZETFELTÁRÓ DOKUMENTÁCIÓ

PETNEHÁZA

TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVE HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA ÉS SZABÁLYOZÁSI TERVE MÓDOSÍTÁSÁHOZ

314/2012. (XI. 8) Korm. Rendelet szerint

A dokumentumot összeállította:

Szekrényes Károly Csaba

RKKVA-A-26/2011

Könnnyűipari környezetmérnök

Környezetmérnök

Rákó István

SZKV-hu/09-0439, SZKV-le/09-0439

SZKV-vf/09-0439, SZKV-zr/09-0439

Környezetgazdálkodási-környezetvédelmi szakmérnök

Petneháza község előzetes vizsgálati dokumentációja

Települési adatok

Alapadatok

Petneháza közel 2000 lelkes község. Az Északkelet-Nyírségben Nyíregyházától 40 km távolságra található, a Baktalórántházai kistérségben.

KSH adatok alapján

Igazgatási területe: 24,2 Km²

Lakosság száma: 1742 fő (2014. januári adat)

Lakásszám: 707

Hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok száma: 594

Petneháza területi felosztása

Földrészlet statisztika fekvésenként							
Fekvés	Földrészletek száma	Egyéb önálló épületek száma	Egyéb önálló lakások száma	Összes terület (m ²)	Legkisebb földrészlet terület (m ²)	Legnagyobb földrészlet terület (m ²)	Átlagos földrészlet terület (m ²)
belterület	845	10	8	1997492	25	84789	2364
külterület	588	2	4	21857028	85	521028	37172
zártkert	297	0	0	341603	180	5230	1150
ÖSSZESEN	1730	12	12	24196123			

(Forrás: Földhivatal adatbázisa)

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, 1 melléklet szerinti környezetvédelmi helyzetfeltáró munkarész.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. talaj

Petneháza északkeleti nyírségi régióban található, Baktalórántházai kistérségben. A Nyírség a Gömői és Szolnoki-flis szerkezeti egységeken fekszik. A középidőtől a neogénig vulkanizmus volt jellemző a térségre, egymás után több vulkáni ciklus is lezajlott, 2-3 millió éves különbségekkel. A Pannon-tenger üledékeinek és az alatta húzódó 10-15 millió éves tufarétegek határa átlagosan 2000-2500 méter, néhol a 4000 méteres mélységet is eléri. A pannóniai üledékrétegek vastagsága a Nyírségben 1000-2000 méter között ingadozik. A területet az Alföld ÉK-i részén található folyók töltötték fel, majd fel is szabdalták a pliocénben. Ekkor a Tisza és a Szamos a Nyírség déli részén folyt le.

A pleisztocén közepén a folyók a hegyvidékeken bevágódásnak indultak, majd hordalékkúpot kezdtek el építeni. A nyírségi hordalékkúp létrehozásában a Tapoly, Ondava, Latorca, Borsava, Tisza, Túr és Szamos folyók vettek részt. Apleisztocén végére a folyók három fő réteget hoztak létre, az első ezek közül egy alsó 70–80 m vastagságú folyóvízihomok, iszap és agyagfrakció. A második 30–40 m vastag, folyóvízi homokból, iszaptól és agyagból valamint kavicsrétegekből áll, e fölött található az 5–15 m vastagságú homokréteg.

A félig kötött homokterületek az würm eljegesedés után alakultak ki, a Nyírség északi részén a szélbarázdák, deflációs mélyedések, garmadák, maradógerincek, a délebbi területeken pedig a parabolabuckák jellemzőek. A felszín napjainkban lösz és futóhomok fedé, lerakódásukhoz eltérő éghajlat és növényzeti fedettség volt szükséges. Azonban a ma látható formák az emberi beavatkozásnak köszönhetőek, mivel a 18. és 19. századi erdőirtások miatt újból mozgásba jött a futóhomok.

1.17.2. felszíni és a felszín alatti vizek

Felszín alatti vizek:

A felszín alatti víz állapotát szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet rendelet szerint Petneháza „érzékeny” területnek számít.

a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet szerint nem számít nitrát érzékeny területnek.

A talajvíz átlagosan 2-4 m mélységűnek tekinthető. A mélységi vizek jellemzően oldott gázokat, vas- és mangán vegyületeket tartalmaznak és kismértékben arzénesek.

Ivóvíz minőségjavító program megvalósult a településen.

Felszín feletti vizek:

Petneháza közigazgatási területén három jelentősebb vízfolyás található, Vajai főfolyás, Bakta-tói folyás, Sipos árok. Ezeknek a folyásoknak a közvetlen befogadója a Lónyai főcsatorna. Belterületi részen jelentősebb vízfolyás nem található.

1.17.3. levegőtisztaság és védelme

A kialakult falusias, kertvárosias övezet miatt elsősorban a kerti növényi hulladék égetése okozhat problémát a településen. Ezt a tevékenységet, a tűzgyújtással, tűzgyújtási tilalommal és a mezőgazdasági hulladék égetésével kapcsolatos jogi szabályozás kereteit a *környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény* (a továbbiakban: Kvt.) levegő védelméről szóló rendelkezései, továbbá a *Levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet* (továbbiakban: 306/2010. Korm. r.), valamint az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról szóló 54/2014 (XII. 5.) BM rendelet szabályozza.

A 306/2010. Korm. r. 27. § (2) bekezdése alapján „Hulladék nyílt téri, vagy a hulladékok égetésének feltételeit rögzítő jogszabályban foglaltaknak nem megfelelő berendezésben történő égetése, a háztartásban keletkező papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen fahulladék háztartási berendezésben történő égetése kivételével tilos. Nyílt téri hulladékégetésnek minősül, ha a hulladék - az elemi kár kivételével - bármilyen okból kigyullad.”

A Kvt. 48. § (4) bekezdés b) pontja értelmében **a települési önkormányzat képviselőtestülete önkormányzati rendeletben** szabályozza a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályokat.

Ennek értelmében Petneháza Képviselő- Testülete 3/2014 (II.5) számmal helyi rendeletet fogadott el avar és kerti hulladék égetésére, így az a rendeletben meghatározott időben és módon lehetséges.

Légszennyező pontforrások

Üzemeltető	Tevékenység	Cím
Master Good Kft.	Baromfitenyésztés, feldolgozás	Petneháza, 091/9 hrsz.
Oláh László ev.	Karosszéria munkák	Petneháza, Petőfi u. 32.
Zsu-Ro Team Szociális Szövetkezet	Bútorgyártás	Petneháza, Petőfi u. 21.

Az ipari tevékenység során, a közintézmények fűtése közben, valamint a lakossági fűtés mellett a másik, elsősorban helyi terhelést jelentő légszennyező forrás a gépjármű közlekedés. Ennek hatása gyakorlatilag a közlekedési utak közvetlen környezetében (belterületen a beépítési vonalig, azaz az első házsorig, külterületen 50-100 m széles sávban) jelentkezik.

Lehetőség szerint szorgalmazni kell a gázfűtés minél nagyobb részben történő elterjesztését, a téli, fűtési időszakban jelentkező füstszennyeződés csökkentése érdekében.

1.17.4. zaj- és rezgésterhelés

A rendelkezésre álló információk és helyszíni bejárás alapján megállapítható, hogy a Petneháza közigazgatási területén kevés számú üzemi zajforrás található. Ezek helyéről az alkalmazott technológiákról pontos információval nem rendelkezünk. A település zaj és rezgés terhelése alapján legkritikusabb területe a 4105. számú út és környezete, ami Észak-Déli irányban szeli át a települést.

Az alkalmoszerű szabadidő tevékenységekből eredő zajterhelés körébe tartoznak a kulturális-, szórakoztató-, vendéglátó- és sporttevékenységekből eredő zajok. Esetenként a hétvégi hangos zene problémát okozhat.

Vállalkozásoktól eredő, épületgépészeti berendezések zajja nem számottevő. Egyéb útvonalak esetében a kedvező forgalmi adatok, megfelelő védőtávolság miatt várhatóan a közlekedési zaj elmarad a közlekedési zaj határértékétől ezért nincs a településen zavaró

hatása. Átmenő tehergépjármű forgalom a főutca mentén elfogadható. **Összességében a település közlekedési zajhelyzete kedvezőnek mondható.**

1.17.5. sugárzás védelem

A természetes háttérsugárzás Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év (millisievert) effektív dózissal terhel. A testünket érő sugárzás származhat a világútból, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyiból. Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az időjárástól, a táplálkozástól függően akár két-háromszoros különbségek is lehetnek a háttérsugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható.

Élettani hatás szempontjából, a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét. A villamos térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:

- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fásor árnyékoló hatása jelentősen csökkenti a térerőiséget
- épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják)

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültségszintű távvezetésektől: 750 kV- 40 m, 400 kV - 20 m, 220 kV - 10 m, 120 kV - 5 m.

Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építhetőségi engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása. Bázisállomások esetén, Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900 MHz 4.500.000 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ 1800 MHz 9.000.000 $\mu\text{W}/\text{m}^2$. A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket

1.17.6. hulladékkezelés

Az Önkormányzat a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás tagja. A Társulás az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft.-vel kötött közszolgáltatási szerződést, mely Kft. Petneházán 2013. január 01. napjától végzi a közszolgáltatást.

A 2011-től a megye területén kizárólag az ÉAK Kft. üzemeltetésében van B3 kategóriájú hulladéklerakó, így lakossági hulladék kizárólag ezekben a biztonságos lerakókban kerülhet lerakásra, így a keletkezett települési hulladékot is ide helyezik el.

A településen működő vállalkozások közül egyedül a Master Good Kft.-nél keletkezhet nagyobb mennyiségű veszélyes hulladék, aminek a kezelése, ártalmatlanítása megoldott.

A lakoságnál keletkező kommunális hulladék szelektív gyűjtésére lehetőséget nyújtó hulladékgyűjtő szigetek, valamint begyűjtő járatok ellenére az eddigi tapasztalatok alapján a hulladékok szelektív gyűjtésének hatékonysága a lakosság körében nem hatékony.

1.17.7. vizuális környezetterhelés

A vizsgálatok irreverzibilis vizuális konfliktust nem tártak fel. A tartós konfliktusok közé sorolhatók a roncsolt, felhagyott területek és elhagyott külterületi lakó épületek okozta konfliktusok. A tartós konfliktusként tekinthetünk –a rendszeres akciók ellenére - az illegális hulladéklerakásból eredő problémákra valamint a településen belül rendszeresen jelentkező közterületi károkozások miatti vizuális környezetterhelésekre. A település belterületének utcaképét esztétikailag negatívan befolyásolja az elektromos légkábelek, telefonkábelek jelenlegi megjelenése. Javasoljuk, hogy a szolgáltatókkal a várható hálózatfejlesztések eredményeként a jövőben légkábel hálózat egy részét térszín alatt alakítsák ki. Ez egyrészt esztétikailag elfogadhatóbb állapotot eredményez, másrészt az átvonuló madarak védelmét szolgálhatja.

A település zöldfelületek és azok kapcsolati hiánya, térségi szinten a zöldfolyosó hálózat hiányosságai (védő- és takarófásítások hiányai) egyaránt okozhatnak vizuális konfliktusokat

1.17.8. árvízvédelem

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes **rendelet nem sorolja Petneházát** veszélyeztetett területek közé.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A település megfelelően kiépített, jól működő kommunális, műszaki infrastruktúrával rendelkezik, azonban a lakosság komfort érzetének, életminőségének javítása, valamint a fenntartható fejlődés és a környezetvédelmi célok elérése érdekében van még mit javítani és korszerűsíteni a kommunális infrastruktúra rendszerein. Mindenekelőtt teljes körűvé kell tenni a csapadécsatornázottságot, a szennyvíz- csatornahálózatra történő rákötés arányát növelni szükséges. Mindezek miatt szükséges a rákötesi arányt növelő intézkedéseket életbe léptetni, a szennyvízelvezető hálózat kihasználtsága, közműpótlók visszaszorítása érdekében. A település egészében a szelektív hulladékgyűjtést és környezetbarát hulladékgazdálkodást, az illegális hulladék

elhelyezést visszaszorítva szükséges megoldani. Ezzel együtt a városi funkció erősítése, rendezettebb kialakítással, és a közlekedés fejlesztésével elsődleges a környezeti elemek védelme mellett. A meglévő szilárd útburkolatok minőségét javítani szükséges. A környezetvédelem keretében a településen megvalósítandó legfontosabb cél, hogy az embert körülvevő épített és természetes elemek közötti összhangot megteremtsek, valamint állapotuk javulását elérjük. A környezetterhelés csökkentése, a fenntartható vidékfejlesztés, az emberi életminőség javítása a program kiemelt területeit képezik. A környezettudatos viselkedésre hulladékgyűjtési akciók segítségével a felnőtt lakosságot is rá kell kényszeríteni a város környezetének védelmére. Ajánlatos elkészíteni a település „Környezetvédelmi Programját” amely iránymutatásokkal szolgálna a problémák megoldására. Petneháza környezetvédelmének érdekében, lakosságának körében a környezettudatos viselkedés kialakítása jelentős mértékben javítaná a település környezeti állapotát.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1. építésföldtani korlátok

1.18.1.1. alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Petneháza közigazgatási területén a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapján hozzáférhető adatbázis alapján (www.mbfh.hu) nem található bányatelek, sem megkutatót és nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon.

1.18.1.2. csúszás-, süllyedésveszélyes területek

Az Országos Felszínmozgásos Kataszter, Petneháza területét nem tartja nyilván, mint veszélyeztetett területet.

1.18.1.3. földrengés veszélyeztetett területei

Petneháza a szeizmikus zónatérkép szerint a 2. szeizmitási zónába tartozik, így földrengés szempontjából gyengén veszélyeztetett (Az ország területe 5 zónába sorolt).

1.18.2. vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1. árvízveszélyes területek

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes **rendelet nem sorolja Petneházát** veszélyeztetett területek közé.

1.18.2.2. belvízveszélyes területek

A település területét érintően belvízveszélyes területeket a vízügyi ágazat nem tart nyilván, így a település belvízzel nem veszélyeztetett. Ennek ellenére a mai nem egyszer szélsőséges időjárási viszonyok miatt előfordulhat egy extrém esős időjárás utáni belvizes állapot.

1.18.2.3. mély fekvésű területek

A településen mély fekvésű területek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalakon alakultak ki, ahol időszakos, vagy állandó vízfolyások haladnak. Ezek a vízfolyások vezetnek le a felszíni vizeket. A mélyvonalon haladó vízfolyások természetes útjának fenntartásával a környezetének védelme biztosított.

1.18.2.4. árvíz és belvízvédelem

A településen a vízügyi ágazat nyilvántartása szerint árvízi és belvízi veszélyeztetés nincs, így vízügyi szintű árvízvédelemre és belvízvédelemre szükség nincs. Az előforduló vízelvezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának a hiányából származó vízelöntés kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében keletkező helyi vízkár elhárítása a katasztrófavédelem feladata.

1.18.3.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

Közigazgatási területén kedvezőtlen morfológiai adottságokra vonatkozóan nincs információnk.

1.18.3.2. mélységi, magassági korlátozások

A település tekintetében mélységi, magassági korlátozással érintett területekről nincs tudomásunk.

1.18.3.3. tevékenységből adódó korlátozások

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:

1. Vízellátás szolgáltatási területén

- Felszínalatti vízminőség védelmi terület.

2. Szennyvízelvezetés

- Szennyvízáttemelők 20 m-es (búzzár és zajszigetelés esetén) és 150 m-es (búzzár és zajszigetelés nélkül) védőtávolsága.

3. Csapadékvíz elvezetés

- Felszíni vízrendezést szolgáló árkok, csatornák 3-3 m-es karbantartó sávval.

4. Energiaellátás

Villamos energia

- 22 kV-os gerinc elosztóhálózat nyomvonala, a külterületen 7-7 m-es oszloptengelytől mért biztonsági övezettel.

Földgázellátás

- nagyközép-nyomású földgáz gerincvezeték és biztonsági övezete.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

Petneháza közigazgatási területén a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal honlapján hozzáférhető adatbázis alapján (www.mbfh.hu) nem található bányatelek, sem megkutatott és nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon.

1.20. Városi klíma

Korunk egyik legjelentősebb globális kihívása a klímaváltozás, amely minden ember életminőségére hatással van. Az éghajlatváltozás okai és következményei legnagyobb arányban a települési területeken koncentrálnak. A településeknek a klímaváltozás emberi életminőségre gyakorolt kedvezőtlen, káros és veszélyes hatásainak mérséklésére fel kell készülniük, azokra hatékony válaszlépéseket kell tenniük. A káros hatások mérséklése (mitigáció) és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás (adaptáció) érdekében javasolt intézkedések az alábbi, egymással szoros kapcsolatban lévő területek köré csoportosíthatók.

- Klímabarát településszerkezet, területhasználat
- Zöldfelületi rendszer
- Klímatudatos építészeti megoldások
- Klímabarát közlekedés
- Energiagazdálkodás
- Fenntartható vízgazdálkodás és települési kommunális infrastruktúra.

Nyíregyháza 2015.05.28.

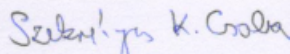

Rákó István

SZKV-hu/09-0439, SZKV-le/09-0439

SZKV-vf/09-0439, SZKV-zr/09-0439

Környezetgazdálkodási-környezetvédelmi
szakmérnök

Szekrényes Károly Csaba

RKKVA-A-26/2011

Környezetmérnök

Könnnyűipari környezetmérnök